

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 35 och 36 § i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 35 och 36 § i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (RP 19/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- specialsakkunnig Pauliina Pitkänen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Maija Iles, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Laura Nokela, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Skatteförvaltningen
- Ålands landskapsregering
- Finlands näringsliv rf
- Hyvinvointiala HALI ry
- Centralhandelskammaren.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.

Det föreslås att bestämmelserna som gäller hälso- och sjukvård i mervärdesskattelagen uppdateras så att de hänvisar till den nya lagen om tillsynen över social- och hälsovården.

Betänkande FiUB 4/2024 rd

I lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen föreslås på motsvarande sätt en ändring med anledning av de uppdaterade hänvisningarna i mervärdesskattelagen. Ändringen tryggar att skattefriheten för hälso- och sjukvården även i fortsättning- en tillämpas i landskapet Åland på motsvarande sätt som i övriga Finland.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Regeringen föreslår att det i de paragrafer i mervärdesskattelagen som gäller hälso- och sjukvård görs nödvändiga hänvisningar av teknisk natur så att mervärdesbeskattningen av hälso- och sjukvårdstjänster inte förändras jämfört med nuläget. Det görs inga ändringar i tillämpningsområdet för skattefriheten. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Också de utfrågade sakkunniga välkomnade propositionen, även om det framfördes vissa anmärkningar om sättet att genomföra laghänvisningarna. Dessutom påpekades det att lagen om tillsynen över social- och hälsovården har medfört vissa ändringar jämfört med det tidigare rättsläget, såsom nya registreringsförfaranden och en definition av hälso- och sjukvårdstjänster. Det har också ansetts viktigt att de olika situationer med köpta tjänster och underleverans som lagen om tillsynen över social- och hälsovården medger beaktas.

Genomförandet av hänvisningsändringarna

De sakkunniga har påpekat att det i 35 § i mervärdesskattelagen kunde hänvisas till sådana hälso- och sjukvårdstjänster som produceras av tjänsteproducenter enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården utan att 1 och 2 punkten behöver stå kvar i paragrafen. På motsvarande sätt kunde det i 36 § 5 punkten hänvisas till privata tjänsteproducenter eller enskilda näringsidkare enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården.

Enligt propositionen nämns i 35 § 1 punkten i mervärdesskattelagen liksom i nuläget vård vid en sådan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård som en offentlig aktör är huvudman för. I 1 punkten nämns dessutom hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahålls av sådana privata serviceproducenter som avses i lagen om tillsynen över social- och hälsovården. Enligt erhållen utredning har man strävat efter att i så hög grad som möjligt bevara bestämmelsens ordalydelse, eftersom syftet är att tillämpningsområdet för skattefriheten förblir oförändrat. Med den ordalydelse som föreslås i propositionen säkerställs också att den vård som ges av en offentlig aktör i landskapet Åland är skattefri med stöd av 35 § 1 punkten i mervärdesskattelagen på motsvarande sätt som i övriga Finland.

Enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården ska de producenter av hälso- och sjukvårdstjänster som avses i lagen och deras tjänsteenheter finnas i registret Soteri. När det i 35 § 1 punkten i mervärdesskattelagen hänvisas till hälso- och sjukvårdstjänster som avses i lagen om tillsynen över social- och hälsovården, innebär detta i praktiken att endast sådana hälso- och sjukvårdstjänster omfattas av skattefrihet med stöd av bestämmelsen som tillhandahålls av en privat

Betänkande FiUB 4/2024 rd

tjänsteproducent och vars producent och tjänstenhet har registrerats i enlighet med lagen om tillsynen över social- och hälsovården.

Enligt propositionen kvarstår 2 punkten för tydlighetens skull oförändrad, så att det där separat nämns vård som ges av en sådan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som bedriver verksamhet med stöd av lagstadgad rätt eller som enligt lag är registrerad. Vård som ges av sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är självständiga yrkesutövare är skattefri med stöd av paragrafens 1 punkt. Även om tillämpningsområdet för 2 punkten har inskränkts jämfört med det ursprungliga tillämpningsområdet på grund av ändringar i lagstiftningen om tillsynen över hälso- och sjukvården som gjorts efter lagens ikraftträdande, är det emellertid möjligt att bestämmelsen fortfarande ska tillämpas i vissa situationer. Om bestämmelsen utgår skulle det alltså kunna begränsa tillämpningsområdet för skattefriheten ytterligare.

Med beaktande av det som sägs ovan anser utskottet att det regleringssätt som föreslås i propositionen är motiverat.

Tillämpningsområdet för skattefriheten

Avsikten är att det inte sker några ändringar i tillämpningsområdet för skattefriheten. Definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster i 35 § i mervärdesskattelagen skiljer sig från definitionen av hälso- och sjukvårdstjänster i lagen om tillsynen över social- och hälsovården. Definitionen i det inledande stycket till 35 § i mervärdesskattelagen omfattar bara åtgärder för att bestämma en människas hälsotillstånd samt funktions- och arbetsförmåga eller för att återställa eller upprätthålla hennes hälsa samt funktions- och arbetsförmåga.

Skattefrihet ska således liksom i nuläget förutsätta att tjänsten till sin natur och sitt innehåll är en sådan hälso- och sjukvårdstjänst som omfattas av definitionen i mervärdesskattelagens 35 § och att det är fråga om vård som tillhandahålls av en aktör som avses i paragrafens 1 eller 2 punkt. Alla tjänster som betraktas som hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården, till exempel rent estetiska behandlingar, ska därmed inte heller i fortsättningen vara skattefri hälso- och sjukvård. På motsvarande sätt som i nuläget är inte heller alla tjänster som tillhandahålls av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården nödvändigtvis skattefri hälso- och sjukvård, utan tjänstens natur tas i beaktande.

Avslutningsvis

Regeringen föreslår att lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (den så kallade speciallagen) kompletteras med en ny bestämmelse som tryggar att skattefriheten för hälso- och sjukvård även i fortsättningen tillämpas i landskapet Åland på motsvarande sätt som i övriga Finland. Avsikten är att skattefrihetens faktiska tillämpningsområde på Åland inte ändras.

I lagförslag 2 hänvisas det till landskapslagstiftningen om privat hälso- och sjukvård i landskapet Åland, som ännu inte var i kraft när propositionen lämnades. Ålands landskapsregering har genom sitt beslut av den 18 april 2024 förordnat att landskapslagen ska träda i kraft den 1 maj 2024,

Betänkande FiUB 4/2024 rd

med undantag för 3 § 6 mom. i landskapslagen, som republikens president genom sitt beslut av den 12 april 2024 har bestämt att ska förfalla.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 19/2024 rd utan ändringar.

Helsingfors 26.4.2024

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Minna Reijonen saf
medlem Joona Räsänen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Janne Jukkola saml
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.